

89. J. I. Kraszewski do Wł. Mickiewicza 8 IX 1867 Rkp. BJ 13133 k. 79-81.

[Tłumaczenie:]

[k. 79r]

8 września 1867

Drezno

Drogi Panie Władysławie,

Zaraz po powrocie wysłałem do Heinsiusa¹ małą paczkę, będącą częścią tej, którą przesłał mi Pan przez Waligórskiego². Nie widziałem się z nim jeszcze, ale sądzę, że nie będzie upierał się przy wyłączności.

Spieszę się z wysłaniem tego listu, gdyż trzeba, abym Pana uprzedził, że Rhode³, choć uczciwy z niego człowiek, ma problemy w interesach. Posiada zbyt mało środków, ma kłopoty i obawiam się, że będzie nadmiernie ociążał się z płatnościami.

Byłoby dobrze, gdyby powierzył Pan swoje sprawy w Lipsku rodowitemu Niemcowi. Odczuwam smutek, mówiąc takie rzeczy, ale w interesach jesteśmy na ogół mało staranni i bardzo niesumienni. Proszę również mieć się na baczności z Brockhausem⁴, ponieważ ponownie zatrudnił Kasprowicza⁵, który jest, mówiąc otwarcie, szubrawcem.

[k. 79v] Jeszcze jedna myśl.

W Berlinie jest pewna księgarnia, którą uważam za godną zaufania, mianowicie księgarnia Bocka i Behra⁶, którzy robią interesy na polskich książkach. Gdyby im tak zaproponować przedstawicielstwo na Niemcy??

Tak bardzo życzę Panu powodzenia, że zachodzę w głowę, zastanawiając się, jak przynajmniej zapobiec rozczarowaniom... niestety, niemal nieuniknionym.

Jeśli pojedę do polskiej części Prus, planuję podróż na 16-17 tego miesiąca, ale pojedę na pewno.

¹ Heinsius – zob. list nr 79.

² Mieczysław Waligórski – zob. list nr 81.

³ Paweł Rhode – zob. list nr 13.

⁴ F.A. Brockhaus – zob. list nr 8.

⁵ Erazm Łukasz Kasprowicz (1835-1922) – autor prac historycznych i podręczników, w latach 1859-1909 kierownik działu słowiańskiego księgarni i antykwariatu firmy F.A. Brockhaus, redaktor serii „Biblioteka Pisarzy Polskich” oraz miesięcznika „Bibliografia Polska”, w 1864 r. rozpoczął własną działalność jako właściciel przedsiębiorstwa księgarskiego Slavische Buchhandlung w Lipsku.

⁶ B. Behr's Buchhandlung (E. Bock) – zob. list nr 28.

Pierwsze tomiki „Biblioteki Ludowej”⁷ proszę wysłać do Drezna, a kilka egzemplarzy prosto na następujący adres:

Prusy zachodnie (West Prussen)

przez Altmark

do Waplewa

Pan Hrabia Adam Lew Sołtan⁸.

[k. 80r] Sołtan jest moim przyjacielem i od razu zrobi dla „Biblioteki”, co tylko będzie mógł.

Nie można znaleźć autentycznego portretu Konstantego Ostrońskiego⁹. Natomiast jest jakaś litografia, są wymysły i fantazje, których nie powinien Pan, według mnie, w żadnym razie wykorzystywać.

Niech Bronisław¹⁰ poszuka w kolekcji przy Quai d’Orléans¹¹ i jeśli coś znajdzie, niech mi prześle opis, a ja ocenię, czy warto to wykorzystać. Ja sam nie posiadam nic, co byłoby autentyczne. Posiadam rysunek pomnika Konstantego w Kijowie, ale nie ma na nim ani tułowia, ani sylwetki całej postaci.

Paczka z rękopisem Rzewuskiego¹² i dwoma rękopisami dla Bronisława jest już wysłana.

Szczerze Panu oddany

Józef Ignacy Kraszewski

⁷ „Biblioteka Ludowa Polska” – zob. list nr 27.

⁸ Adam Lew Sołtan (1824-1901) – ziemianin, bibliofil, uczestnik powstania styczniowego, po 1863 r. wyemigrował do Drezna, zmarł w Waplewie.

⁹ Konstanty Ostroński – zob. list nr 88.

¹⁰ Bronisław Zaleski – zob. list nr 7.

¹¹ Biblioteka Polska w Paryżu – zob. list nr 9.

¹² Henryk Rzewuski, *Próbki historyczne* – zob. list nr 75.